

UZASADNIENIE

Zgodnie z art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r. poz. 1651 z późn. zm.) zwanej dalej ustawą, dla rezerwatu przyrody sporządza się i realizuje plan ochrony. Plan ten ustanawia, w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia, regionalny dyrektor ochrony środowiska; może on zostać zmieniony, jeżeli wynika to z potrzeb ochrony przyrody (art. 19 ust. 6 ustawy). Tryb dokonywania zmian w planie ochrony określa rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 maja 2005 r. w sprawie sporządzania projektu planu ochrony dla parku narodowego, rezerwatu przyrody i parku krajobrazowego, dokonywania zmian w tym planie oraz ochrony zasobów, tworów i składników przyrody (Dz. U. Nr 94, poz. 794) - zwane dalej rozporządzeniem.

Plan ochrony dla rezerwatu przyrody w części pokrywającej się z obszarem Natura 2000 powinien uwzględniać zakres planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, o którym mowa w art. 28 ustawy, albo zakres planu ochrony dla obszaru Natura 2000, o którym mowa w art. 29 ustawy (art. 20 ust. 5 ustawy). Przepisu tego nie stosuje się względem planów ochrony dla rezerwatów przyrody pokrywających się w całości lub w części z obszarem Natura 2000, dla którego ustanowiono plan zadań ochronnych albo plan ochrony, obejmujące obszar rezerwatu przyrody (art. 20 ust. 6 ustawy).

Sporządzający projekt planu, zgodnie z art. 19 ust. 1a ustawy, zapewnia możliwość udziału społeczeństwa, na zasadach i w trybie określonych w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska i o cenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013 r., poz. 1235, z późn. zm.), w postępowaniu, którego przedmiotem jest sporządzenie projektu. Ponadto projekt planu ochrony wymaga zaopiniowania przez właściwe miejscowo rady gmin (art. 19 ust. 2 ustawy). Przepisy te mają również zastosowanie w przypadku dokonywania zmiany planu ochrony (art. 19 ust. 3 ustawy).

Ponadto, zgodnie z § 3 rozporządzenia informację o przystąpieniu do sporządzenia projektu planu sporządzający projekt planu ogłasza w prasie lokalnej, umieszcza na tablicy ogłoszeń w siedzibie sporządzającego projekt planu i na jego stronie internetowej oraz przesyła do właściwych miejscowo organów samorządu terytorialnego, jednostek zarządzających lasami Skarbu Państwa, podmiotów wykonujących prawa właścicielskie w stosunku do wód publicznych stanowiących własność Skarbu Państwa i organów administracji morskiej oraz organizacji pozarządowych zainteresowanych ochroną przyrody, których obszary działania obejmują obszar objęty projektem planu. Ponadto sporządzający projekt planu zapewnia zainteresowanym osobom i podmiotom możliwość zapoznawania się z wynikami prac na potrzeby sporządzenia projektu planu i z projektem planu oraz możliwość zgłaszania do nich wniosków i uwag, a informację o sposobie zapewnienia tej możliwości oraz o sposobie, w jaki nastąpi ustosunkowanie się do zgłoszonych wniosków i uwag, sporządzający projekt planu zamieszcza w informacji, o której mowa w § 3 rozporządzenia (§ 6 rozporządzenia). Przepisy te będą miały zastosowanie przy opracowaniu zmiany planu ochrony, na co wskazuje brzmienie § 19 pkt 2 rozporządzenia.

Projekt zmiany planu ochrony może zostać zamieszczony w publicznie dostępnych wykazach (art. 21 ust. 3 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska i o cenach oddziaływania na środowisko).

Projekt niniejszego aktu prawnego wymaga zaopiniowania przez regionalną radę ochrony przyrody (art. 97 ust. 3 pkt 2 ustawy) oraz uzgodnienia z wojewodą (art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie, Dz. U. z 2015 r., poz. 525).

Zarządzeniem Nr 11/10 z dnia 7 kwietnia 2010 r. (Dz. Urz. Woj. Op. Nr 44, poz. 601) Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Opolu ustanowił plan ochrony dla rezerwatu przyrody „Nad Białką” (zwany dalej planem ochrony). Plan ten został zmieniony zarządzeniem z dnia 11 lutego 2014 r., opublikowanym w Dzienniku Urzędowym Województwa Opolskiego pod poz. 465. Ze względu jednak na stwierdzone naruszenie przepisów proceduralnych przy jego ustanawianiu (pisma Ministra Środowiska nr DP-074-27/20993/14/JJ z 29.05.2014 r. i nr DP-074-27/39452/14/JJ z 28.10.2014 r.), zostało ono uchylone we własnym zakresie przez Regionalnego Dyrektora Ochrony środowiska w Opolu (zarządzenie z dnia 15 października 2015 r. w sprawie uchylenia zarządzenia zmieniającego zarządzenie Nr 11/10 w sprawie ustanowienia planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Nad Białką”; Dz. Urz. Woj. Op., poz. 2215).

Niniejszy projekt zarządzenia opracowano z uwzględnieniem stanowiska Ministra Środowiska co do treści planu ochrony i trybu jego zmiany (pisma: nr DP-074-56/17742/10/AD z 29.04.2011 r., nr DP-074-44/9928/13/AD z 21.03.2013 r. oraz nr DP-074-27/20993/14/JJ z 29.05.2014 r. i nr DP-074-27/39452/14/JJ z 28.10.2014 r.). Przyjęto przy tym, że uwagi merytoryczne przedstawione w ww. pismach uzasadniają konieczność opracowania projektu zmiany planu ochrony w trybie określonym dla sporządzenia projektu planu zgodnie z § 19 pkt 2 cytowanego wyżej rozporządzenia.

Uwagi merytoryczne Ministra Środowiska do treści planu ochrony, sformułowane w piśmie nr DP-074-56/17742/10/AD z 29 kwietnia 2011 r., wskazywały konieczność:

- usunięcia, w §7 zarządzenia, dotyczących obszaru rezerwatu zapisów sformułowanych w formie zakazów, ponieważ odnoszą się do kwestii uregulowanych w ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody, w szczególności w art. 15 ustawy;
- sformułowania zapisów do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego (§ 7 zarządzenia) odnoszących się do terenów poza rezerwatem w formie rekomendacji, a nie zakazów; doprecyzowania granic obszaru przyległego do rezerwatu, którego dotyczyć mają tego typu ustalenia, oraz merytorycznego uzasadnienia jego wielkości;
- usunięcia zapisów dotyczących norm kompetencyjnych określonych w aktach wyższego rzędu, tj. w ustawach (uzależnienie lokalizowania w granicach rezerwatu obiektów małej infrastruktury, prowadzenia badań naukowych - od zezwolenia/uzgodnienia z określonymi organami);
- dokładnego określenia lokalizacji szlaków i ścieżek, udostępnianych dla celów naukowych, edukacyjnych, turystycznych i rekreacyjnych (zał. nr 3).

W związku z ustanowieniem, w 2012 r., planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Góry Opawskie PLH160007 (zwanym dalej PZO), w granicach którego przedmiotowy rezerwat jest zlokalizowany (zarządzenie Nr 14/12 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu z dnia 8 maja 2012 r. w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Góry Opawskie PLH160007; Dz. Urz. Woj. Op., poz. 667, z późn. zm.), w piśmie nr DP-074-44/9928/13/AD z 21 marca 2013 r. Minister Środowiska zwrócił uwagę na kolizję zapisów ww. zarządzenia z zapisami planu ochrony rezerwatu, w części dotyczącej działań ochronnych w obrębie siedliska przyrodniczego o kodzie 9110 Kwaśne buczyny (*Luzulo-Fagenion*), wnosząc przy tym o usunięcie wzajemnej niezgodności obu dokumentów.

Mając powyższe na uwadze, niniejszym zarządzeniem dokonano korekt zapisów planu ochrony dla rezerwatu przyrody „Nad Białką”.

Rozszerzono zapisy § 2 ust. 2 pkt 2 ww. zarządzenia uwzględniając, jako istotne uwarunkowania ochrony tego rezerwatu, wyniki prac inwentaryzacyjnych stwierdzające w jego granicach obecność siedliska przyrodniczego o kodzie 9110 (wprowadzony zapis § 2

ust. 2 pkt 3 realizuje tym samym postulat Ministra Środowiska co do osiągnięcia zgodności ustaleń planu ochrony rezerwatu z planem zadań ochronnych obszaru Natura 2000).

Z § 7 zarządzenia (ustalenia do aktów planistycznych) usunięto zapisy wynikające z ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (§ 7 pkt 2, pkt 4, pkt 5, pkt 6 zmienianego zarządzenia) i ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z aktami wykonawczymi do obu ustaw (§ 7 pkt 1 zmienianego zarządzenia).

Propozycje rozwiązań mające obowiązywać poza terenem rezerwatu wprowadzono w formie zaleceń (rekomendacji), a nie zakazów (§ 7 pkt 3 zmienianego zarządzenia), uwzględniając przy tym potrzebę ich wprowadzenia jako działania ograniczające lub eliminujące zidentyfikowane zagrożenia (zał. nr 1). Doprecyzowano przy tym granice obszaru przyległego do rezerwatu, którego dotyczyć mają ustalenia o braku możliwości odlesienia, wyznaczając je na obszarach leśnych przyległych do rezerwatu w pasie 50 m (ok. 2 wysokości drzewostanu), co wydaje się w sposób wystarczający zabezpieczać wnętrze rezerwatu przed skutkami odlesienia terenów przyległych (uruchomienie procesów erozyjnych).

Z treści zmienianego zarządzenia (załącznik nr 2) usunięto zapisy dotyczące norm kompetencyjnych określonych w ustawie z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (uzależnienie lokalizowania w granicach rezerwatu obiektów małej infrastruktury od zezwolenia/uzgodnienia z organem). Uchylono § 6 i załącznik nr 3 do zarządzenia, zakładając uregulowanie ich zakresu w odrębnym zarządzeniu Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu, a w przypadku udostępniania dla celów naukowych – w odrębnym postępowaniu administracyjnym wszczętym na wniosek zainteresowanych stron. Jest to zgodne ze stanowiskiem Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska (pismo nr DOP-OC.600.256.2013.HS.3 z 24.10.2013r.), w którym wskazano, iż udostępnianie szlaków turystycznych oraz ścieżek edukacyjnych nie powinno mieć miejsca w planie ochrony, lecz odbywać się na podstawie zapisów art. 15 ust. 1 pkt 15 oraz ust. 5 ustawy.

Realizując zalecenia Ministra Środowiska wyrażone w piśmie nr DP-074-44/5561/13/AD z 15.02.2013 r., odstąpiono od realizowania w granicach rezerwatu zabiegów ochrony czynnej w odniesieniu do siedliska 9110, tj. przebudowy drzewostanu (wykreślono odpowiednie zapisy w załącznikach nr 1 – poz. 1 i nr 2 – poz. 1 do zmienianego zarządzenia), doprowadzając przy tym do zgodności zapisów tego planu ochrony z ustaleniami PZO dla obszaru Natura 2000 Góry Opawskie PLH160007 oraz do realizacji zadań ochronnych opisanych jako zadanie B6 w załączniku nr 5 do zarządzenia RDOŚ w Opolu w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Góry Opawskie PLH160007. Odnosząc się do ww. uwag oraz uwag Ministra Środowiska wyrażonych w piśmie z 29.04.2011 r. co do braku zasadności usuwania z rezerwatów przyrody drzew zasiedlonych przez szkodniki owadzie (owady kambiofagiczne i ksylofagiczne) oraz prowadzenia w nich cięć sanitarnych, odstąpiono od ich wykonywania na obszarze całego rezerwatu (wykreślono odpowiednio zapisy w załączniku nr 1 - poz. 3 i w załączniku nr 2 - poz. 4 do zmienianego zarządzenia).

Ze względu na potencjalny charakter zidentyfikowanych zagrożeń ujętych w załączniku nr 1 do zmienianego zarządzenia pod poz. 2 i poz. 6 oraz brak w granicach rezerwatu przyrody dróg wyznaczonych jako drogi przeciwpożarowe – odstąpiono od konkretyzowania zadań ochronnych w tym zakresie w niniejszym zarządzeniu (zmieniono odpowiednie zapisy w załączniku nr 2 - poz. 3, poz. 6 i poz. 7 do zmienianego zarządzenia). Na konieczność zmiany tych zapisów w stosunku do siedliska o kodzie 9110 wskazał również Minister Środowiska w piśmie nr DP-074-44/5561/13/AD z 15.02.2013 r. Zwrócić

przy tym należy uwagę, że w sytuacjach nagłych (zagrożenie bezpieczeństwa powszechnego) w granicach rezerwatu nie będą miały zastosowania przepisy art. 15 ust. 1 ustawy (katalog obowiązujących zakazów), a w przypadku innych planowanych działań w granicach rezerwatu (m.in. prace remontowe nawierzchni ścieżki, szlaków, dróg leśnych czy tablic informacyjnych, o których mowa w załączniku nr 2 zmienianego zarządzenia), zakres i sposób ich realizacji określane będą w odrębnym postępowaniu administracyjnym. Ze względu na oznakowanie granic rezerwatu za zasadne uznano wykreślenie działania opisanego w załączniku 2 pod pozycją 5. Z kolei w związku z zaobserwowanym powolnym wkraczaniem w granice rezerwatu przyrody osobników rdestowca *Reynourtia* sp. zmieniono dotychczasowy status zagrożenia z potencjalnego na istniejące, celem szybkiego reagowania, tj. jego zwalczania w granicach rezerwatu w ramach zaplanowanych działań ochronnych.

Z uwagi na zmianę art. 20 ustawy (dodany ust. 6), wprowadzoną ustawą z dnia 24 kwietnia 2015 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze wzmocnieniem narzędzi ochrony krajobrazu (Dz. U. z 2015 r., poz. 774), nie rozszerzono treści niniejszego zarządzenia o zakres planu zadań ochronnych (PZO) dla obszaru Natura 2000 Góry Opawskie PLH160007. Ustanowiony dla tego obszaru Natura 2000, zarządzeniem Nr 14/12 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu z dnia 8 maja 2012 r. (Dz. Urz. Woj. Op., poz. 667, z późn. zm.) plan zadań ochronnych, obejmuje obszar rezerwatu, co zgodnie z brzmieniem zmienionego art. 20 ustawy, zwalnia z obowiązku uwzględnienia zakresu PZO w planie ochrony rezerwatu przyrody (art. 20 ust. 6 ustawy).

Zapewniając możliwość udziału społeczeństwa, na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, mając na uwadze § 3 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 12 maja 2005 r. w sprawie sporządzania projektu planu ochrony dla parku narodowego, rezerwatu przyrody i parku krajobrazowego, dokonywania zmian w tym planie oraz ochrony zasobów, tworów i składników przyrody, w procesie przygotowania niniejszego aktu, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Opolu, konsumując stanowisko Ministra Środowiska wyrażone przy pismach nr DP-074-27/20993/14/JJ z 29.05.2014 r. i nr DP-074-27/39452/14/JJ z 28.10.2014 r., poinformował o przystąpieniu do sporządzenia (opracowania) projektu zmiany planu ochrony i o jej przedmiocie, możliwości zapoznania się z niezbędną dokumentacją sprawy (tj. z projektem niniejszego zarządzenia) oraz o miejscu i terminie, w którym jest ona wyłożona do wglądu, a także o miejscu, sposobie i terminie wnoszenia uwag i wniosków do powyższego projektu, o organie właściwym do ich rozpatrzenia, a także o sposobie, w jakim nastąpi ustosunkowanie się do zgłoszonych wniosków i uwag. Zawiadomienie ogłoszono w sposób zwyczajowo przyjęty w siedzibie organu właściwego w sprawie (wywieszono na tablicy ogłoszeń w siedzibie RDOŚ w Opolu w dniach od 30.10.2015 r. do 30.11.2015 r.), umieszczono na stronie BIP RDOŚ w Opolu (w dniach od 30.10.2015 r. do 23.11.2015 r.), opublikowano w formie obwieszczenia w prasie o zasięgu regionalnym, tj. w województwie opolskim w Gazecie Wyborczej w dniu 31.10.2015 r. oraz przesłano do właściwych miejscowo organów samorządu terytorialnego (Burmistrz Głucholaz, Przewodniczący Rady Miejskiej w Głucholazach, Starosta Nyski i Marszałek Województwa Opolskiego), a także Zakładu Usługowo-Produkcyjnego „Komunalnik” w Głucholazach, który zarządza lasami komunalnymi gminy Głucholazy, w tym terenem rezerwatu przyrody. Ze względu na formę własności, nie poinformowano, odrębnym pismem, jednostek zarządzających lasami Skarbu Państwa, jak również - biorąc pod uwagę położenie rezerwatu oraz brak w jego granicach cieków wodnych - podmiotów wykonujących prawa

właścicielskie w stosunku do wód publicznych stanowiących własność Skarbu Państwa i organów administracji morskiej. Zawiadomienia nie wystosowano również do organizacji pozarządowych zajmujących się ochroną przyrody, ponieważ teren rezerwatu nigdy nie pozostawał w kręgu zainteresowań żadnej z nich. Nie wyklucza to jednak możliwości wnoszenia przez te organizacje uwag i wniosków do powyższego projektu w ramach postępowania prowadzonego w trybie ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko. Dodatkowo zawiadomienie o przystąpieniu do zmiany planu ochrony zostało przesłane - z uwagi na położenie rezerwatu w granicach Parku Krajobrazowego „Góry Opawskie” - do Zespołu Opolskich Parków Krajobrazowych.

Projekt ujęto również w publicznie dostępnym wykazie danych prowadzonym przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu (ekoportal).

W trakcie konsultacji społecznych nie zostały wniesione żadne uwagi i wnioski.

Projekt niniejszego zarządzenia został pozytywnie zaopiniowany przez Radę Miejską w Głucholazach, na posiedzeniu w dniu 30 grudnia 2015 r. (uchwała Nr XIV/149/15 Rady Miejskiej w Głucholazach z dnia 30 grudnia 2015 r.).

Projekt planu był również przedmiotem obrad Regionalnej Rady Ochrony Przyrody w Opolu, która na posiedzeniu w dniu 2 marca 2016 r. pozytywnie zaopiniowała ten dokument.

Na podstawie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2015 r., poz. 525), projekt niniejszego aktu prawnego został przedłożony do uzgodnienia Wojewodzie Opolskiemu.

Realizacja zapisów niniejszego zarządzenia pociąga za sobą skutki finansowe z budżetu państwa w części, w której dysponentem jest Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Opolu w szacowanej kwocie ok. 100 000 zł.

Regionalny Dyrektor
Ochrony Środowiska w Opolu

Alicja Majewska